MEDLEMSBLAD FRA ODENSE LÆRERFORENING // ODENSELAERERFORENING.DK

NR 03 | SEPTEMBER 2018

Seden Skole er klar!
S. 4

Send mere ledelse!
S. 8

LÆRER BLADET

LÆRERSTILLINGER // Lærer Dan Andersen fra Højby Skole på billedet står ikke over for en fyring. Men hen over de seneste 10 år har Odense Kommune vekslet 270 af hans lærerkolleger med 360 pædagoger. Det er et fald i lærerårsværk på 17,9 procent. En rapport viser, at det har konsekvenser for det faglige fokus. Odense er reelt kun overgået af en enkelt kommune, når det gælder denne nedprioritering af lærerkræfter.

Odense fyrer lærere og hyrer pædagoger

side 5

DERFOR ER DER FÆRRE DER SØGER JOB SOM SKOLELEDER side 6

Odense Lærerforening
Danmarks Lærerforening kreds 82

Odense Lærerforening
Klaregade 19, 2. sal
5000 Odense C
Tlf. 6612 6890
Fax 6591 8560
082@dlf.org
Odenselaererforening.dk

Åbningstider
Mandag: Kl. 9.00-16.00
Tirsdag og onsdag: Kl. 9.00-15.00
Torsdag: Kl. 9.00-18.00
Fredag: Kl. 9.00-13.00
Formanden træffes efter aftale.

DLF/A - FYN
Klaregade 7, 1. sal
5000 Odense C
Tlf. 7010 0018

LærerBladet
Erik Schmidt,
ansv. redaktør
erik@fjordager.com
Bladet redigeres journalistisk. Lederen og den redaktionelle linje er ikke nødvendigvis udtryk for foreningens holdning.

Foto
Erik Schmidt
Forsidefoto:
Lærer Dan Andersen og 6. kl. fra Højby Skole

Næste blad udkommer
16. 11. 2018
Deadline 22. 10. 2018
Redaktionen er afsluttet den 30. 8. 2018
Oplag: 3.000 stk.
Grafisk tilrettelægning og tryk: OTW A/S

INDHOLD

SKOLELEDELSE// Skolelederjobbet er blevet mere komplekst og strategisk. Forvaltningen vil have effektstyring, men lærerne vil inddrages og have menneskeligt nærvær. På trods af Ledelseskommissionens opfattelse af lederrollen er ledelse ikke svaret på alle problemer, mener ledelsesforsker Finn Wiedemann.
Side 11

Ledelse betragtes af mange beslutningstagere som et fag i sig selv. Skolelederne vægter ifølge deres formand i Odense Mohammed Bibi ledelseskapacitet og løn, når de ansøger om job som skoleleder.
Side 7

- Mit perspektiv som lærer er blevet meget mudret, siger lærer Juliane Ludvigsen, der har været lærer og tillidsrepræsentant i mange år. Nu bruger hun megen energi på at kompensere for det pres, som mange elever er ude for. – De kan ikke holde til det, og der er ingen mening i det!
Side 14-15

Lærer og it-vejleder Ann Arleth fra Højby Skole er bekymret for, om læringsplatformen Min Uddannelse skaber didaktisk dovenskab.
Side 11

4 **Klar til at styrke de praktiske fag?**
5 **Odense fyrer lærere og hyrer pædagoger**
6 **Derfor er der færre der søger skolelederjob**
9 **Lærere skal i fængsel ved svigt**
10 **Kommunerne kan bare sige nej til platforme**
11 **Platformen kan give dovne didaktikere**
12 **OLF mener – om Ny Start**
14 **Nu bruger jeg mine kræfter på eleverne**
16 **Intern uro om skoleprojekter til 21 mio.**
17 **Budget med råderum**
19 **Odense får strategi for dannelse**

AKTUELT

ENDELIG EN LØSNING

Nu har lærerne i Odense også fået en aftale om fælledstillidsrepræsentanter på linje med de øvrige sammenlignelige faggrupper i kommunen.

Siden 2013 har Odense Lærerforening og Odense Kommune forhandlet, men „lockout-ånden" sendte store skygger ind over forhandlingerne, der også undervejs var en tur omkring LC og KL.

Siden efteråret 2017 har der været anderledes positive forhandlinger, der nu er endt ud i en aftale, der sidestiller lærernes vilkår med de øvrige faggruppers.

17,9%

Så meget er antallet af lærer-årsværk ved Odenses folkeskoler faldet på 10 år. Det svarer til 270 årsværk. Antallet af pædagog-årsværk er i samme periode steget med 360.

Kilde: Folkeskolen.dk og Undervisningsministeriets Datavarehus

CSV-LÆRERNES TUR

Nu tager Odense Lærerforening skridt, der forhåbentligt ender med, at lokalaftalen også kommer til at gælde for CSV-lærerne.

Som følge af OK-18-resultatet har lærerforeningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen aftalt at indlede dialog om sagen.

CSV-lærerne arbejder ligesom lærerne på folkeskoleområdet under Lov 409 og med de samme behov for fleksibilitet og balance i arbejdet som lærerne i folkeskolen.

Fire rekrutteringskriser = seriøs krise

Erik Schmidt
LærerBladets redaktør

VED SKOLEÅRETS BEGYNDELSE // er der alvorlige rekrutteringsproblemer i og omkring folkeskolen. Der er mindst fire problematikker, der hver især kan kaldes kriser.

Der er problemer med at rekruttere skoleledere. Mange lederjobs bliver genopslået, fordi der er for få kvalificerede ansøgere.

Der er problemer med at rekruttere lærere. Fire ud af ti kommuner har svært ved det, og 17.000 uddannede lærere har valgt at arbejde uden for folkeskolen. Mellem 11 og 12 procent af fagtimer bliver forestået af en vikar, der oftest er uden læreruddannelse og under 20 år.

Det er også svært at rekruttere lærerstuderende. Antallet er siden 2014 stagneret, og 40 procent af dem, der bliver optaget, gennemfører ikke uddannelsen.

Desuden siver elever fra folkeskolen til friskoler i bekymrende omfang. Hver sjette danske skolebarn begynder nu i en privat- eller friskole. I 2007 var det hvert ottende barn.

Det er fire rekrutteringskriser, som forligspartierne ikke kan løse – primært fordi de har bundet sig til folkeskoleforliget, og det er netop forliget, der er hovedproblemet. Det er selve skolereformen og opgøret med lærerne, der er problemernes moder!

Krisetegnene er manifeste og tydelige. Alligevel undgår de styrende og myndighedsbetjenende lag omhyggeligt at nævne hovedproblemet og fortsætter med at messe: Nu må vi tale skolen op! Nu må vi kigge fremad!

Det grænser til en form for kollektiv ansvarsforflygtelse, men det er nok bare udtryk for konstruktivistisk overmod. Ord skaber ifølge tesen det, de siger.

Men det holder naturligvis ikke. Der skal substantielle forandringer til.

Det er selvfølgelig politikerne, der må træffe de vigtige beslutninger. Uenigheden har for længst bredt sig i forligspartierne, og hvis de tog konsekvensen af det, de siger til pressen, ville der ikke være noget forlig.

I sidste ende er det kun Venstre og Socialdemokratiet, der holder sammen på den fulde reformpakke. De vil ikke miste styringen, og især Socialdemokratiet vil ikke tabe ansigt.

Men det er nu, der er opbrud i det politiske landskab, og det er efter det kommende folketingsvalg i 2019, at chancen for at bryde forliget op er til stede.

Har Odense da noget med denne problematik at gøre?

Ja, da. Anker Boye sad i KL's formandsskab, da lockouten af lærerne blev besluttet. Odense var i 2010-14 på forkant med tænkningen i skolereformen og fjernede i de disse år 10% af skolens budgetmidler. Det var en brutal omlægning, og de visionære ideer om læringsmaksimering svækkede en Grundtvigsk og Hal Kochsk friheds- og selvstændighedskultur, som ellers har fremmet en enestående tillid i det danske samfund og har styrket såvel den sociale solidaritet som investeringslysten.

Antallet af lærere og tiden til løsning af opgaverne er ikke steget mærkbart. På ti år er 270 lærere taget ud af skolen og erstattet af 360 pædagoger.

Selv om der med Peter Rahbæk Juul og Susanne Crawley er kommet nye skolepolitiske dur-toner i de dominerende byrådspartier, og selv om der er lavet lokalaftale og skatteopskrivning, så har det slet ikke rettet op på fundamentsskaderne.

Og revner i fundamentet kan på længere sigt blive dyrt. Alt for dyrt!

Krisetegnene er manifeste og tydelige. Alligevel undgår de styrende og myndighedsbetjenende lag omhyggeligt at nævne hovedproblemet og fortsætter med at messe: Nu må vi tale skolen op! Nu må vi kigge fremad!

LÆRERBLADET PÅ LÆRERMØDET

Igen i år blev „Lærermødet" holdt på Ryslinge Højskole fra den 4.-8. juli med overskriften „Dannelse". Deltagerne var en skøn blanding af mennesker med tilknytning til skoleverdenen, deriblandt flere medlemmer fra OLF. Blandt oplægsholderne var Lene Tanggaard, Mette Frederiksen, Alexander von Oettingen.

Et af højdepunkterne var dog, at Odense Lærerforenings LærerBladet stod for et journalistisk sceneshow kaldet „LærerBladet LIVE" med fortællinger, skarpe indlæg og sjove indslag – alt sammen småt og godt, samt til stor glæde for deltagerne.

Korte, intensive læringsforløb hjælper på den korte bane, men har ikke langvarig effekt.

Christian Christrup Kjeldsen, Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU) ved Aarhus Universitet. Berlingske Tidende 26. 6. 2018

MØDE OM „NY START" MED B&U-UDVALGET

Den 11. juni havde styrelsen i Odense Lærerforening inviteret Børn- og ungeudvalget til et uformelt møde i Lærernes Hus. „Ny start" samarbejdet, som følge af OK18 resultatet, var på dagsordenen.

Stemningen til mødet var rigtig god, og henover mødet blev der drøftet emner som læringsplatformen, dannelse, forberedelse, inklusion og meget mere. Mødet er en årligt tilbagevendende begivenhed, som begge parter værdsætter.

Klar til at styrke de praktiske fag?

DE PRAKTISK-MUSISKE FAG // På Seden Skole er faglokalerne til de praktisk-musiske fag ved at blive renoveret. Desuden er skolen allerede en del af et omfattende valgfagssystem, der giver mange muligheder, men dog også har svagheder.

Seden Skole føler sig godt rustet til næste skoleårs opgradering af de praktiske og musiske fag, siger souschef Peter Hougaard. Seden Skole er netop nu ved at få renoveret de faglokaler, der rummer praktiske aktiviteter.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

BERETNING

Eleverne i de ældste klasser i folkeskolen skal fra næste skoleår have flere praktiske eller musiske fag på skoleskemaet. Det bliver blandt andet obligatorisk for elever i 7. og 8. klasse at have enten håndværk & design, musik, billedkunst eller madkundskab. Det skal de have gennem to år, og faget kan afsluttes med en prøve.

Den praktiske faglighed skal desuden fylde mere i den obligatoriske projektopgave i 9. klasse for samlet at styrke elevernes evner inden for de håndværksmæssige og praktiske fag.

Eleverne får også ret til en uges erhvervspraktik, men det er op til dem selv at finde et praktiksted.

I regeringens oprindelige udspil på området var faget håndværk & design obligatorisk i folkeskolens øverste klassetrin og ikke én af fire muligheder.

GODT RUSTET

På Seden Skole kan man allerede tilbyde et meget bredt udvalg af valgfag, og skolen er netop ved at få renoveret de faglokaler, der rummer praktisk– musiske aktiviteter.

– Vi er godt rustet, siger souschef, Peter Hougaard.

Skolen er med i en valgfagsordning sammen med en række andre skoler i den nordlige del af Odense. Ud over Seden Skole omfatter partnerskabet Risingskolen, Abildgårdskolen og Agedrup Skole samt UngOdense. I alt 580 elever fra 7. til 9. klasse er med i ordningen, som rummer 25 fag. Flere andre skoler er med i lignende partnerskaber.

– Flere af fagene foregår på Seden Skole, men langt fra alle. Til gengæld kan vi tilbyde alt fra filmværksted til amerikansk fodbold og mad fra alverdens lande.

Når eleverne skal vælge, hvilke fag, de gerne vil have, mødes de i idrætshallen ved Camp U til en stor messe, hvor der er præsentation af fagene.

– Der er også indgået et samarbejde med Syddansk Erhvervsskole på Risingvej, Camp U og Kold College. Erhvervsskolen kan tilbyde timer i håndværk, byggeri og transport, og Kold College har bager– og kokkeinspireret undervisning. På Camp U er der et musik laboratorium.

– Disse skoler tager sig betalt, siger Peter Hougaard, men i skolesamarbejdet om valgfagene deles vi om udgifterne.

HØJERE FRAVÆR

Undervisningen er organiseret sådan, at den er fem fulde dage á seks timer om foråret og fem fulde dage á seks timer om efteråret.

Da der undervises vidt forskellige steder, skal eleverne selv sørge for transporten. Det giver ifølge Peter Hougaard nogle udfordringer i form af højere fravær. Det kan være svært for de relationsudfordrede elever at begå sig uafhængigt af trygge steder og kendte relationer, når man søger en aktivitet på en anden skole.

En spørgeskemaundersøgelse har vist, at en tredjedel af eleverne cykler, en anden tredjedel bruger offentlige transportmidler, og den sidste del får forældrene til at transportere sig.

De mest valgte fag er e-sport, idræt og madkundskab. Der er også et valgfag i Zoo, som er ret populært.

B&U-rådkvinde Susanne Crawley har endnu ingen kommentarer til den planlagte oppriori-tering af de praktisk-musiske fag.

– Det er en postgang for tidligt, da det foreløbig kun er en aftaletekst, som vi endnu ikke ved, hvordan bliver udmøntet. Det kan jeg ikke forholde mig til på nuværende tidspunkt?

STYRKELSE AF DE PRAKTISK-MUSISKE FAG
SKOLEÅRET 2019-20

1. **Obligatorisk toårigt praktisk/musisk valgfag i 7.-8. klasse**
   Alle elever skal vælge mindst et toårigt praktisk/musisk valgfag i 7.-8-klasse. Alle elever skal tilbydes faget håndværk og design. Desuden kan eleverne tilbydes billedkunst, madkundskab eller musik.
2. **Prøve i praktisk/musisk valgfag efter 8. kl**. – hvis kommunen ønsker det.
3. **Praktisk projektopgave i 9. klasse.**
   Den obligatoriske projektopgave i 9. klasse skal som udgangspunkt have et tydeligt praksisfagligt element.
4. **Ret til erhvervspraktik i 8.-9. klasse.**
   Eleverne har ret til at komme i erhvervspraktik i mindst en uge i både 8. og 9. klasse. Det vil fortsat være elevens opgave at finde en erhvervspraktikplads.
5. **Udviklingsprojekt om praksisfaglighed**
   sættes i gang af undervisningsministeren.

Kilde: Politiken, Skoleliv

Odense fyrer lærere og hyrer pædagoger

LÆRERSTILLINGER // Odense Kommune er én af de tre kommuner i landet, der udskifter flest lærere med pædagoger. På 10 år er antallet af lærere i Odenses folkeskoler gået tilbage med 270, mens der er ansat 360 pædagoger i skolen i samme tidsrum.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

BERETNING

Antallet af lærerstillinger daler støt i Odenses skoler, mens antallet af pædagogstillinger stiger.

Det fremgår af en undersøgelse, som folkeskolen.dk har lavet på baggrund af data fra Undervisningsministeriets Datavarehus.

På de seneste ti år er antallet af lærerårsværk faldet med 17.9 procent. Det svarer til 270 årsværk.

Antallet af pædagogårsværk er i samme periode steget med 360.

Kun Aarhus og Esbjerg Kommuner har vekslet flere lærerstillinger til pædagogjobs end Odense, men i Aarhus er lærerstaben væsentlig større end i Odense, så Odense er i den henseende sammen med Esbjerg den mindst lærervenlige.

En kortlægning fra Det Nationale Forsknings– og analysecenter for Velfærd fra 2017 peger på, at der siden 2015 er sket et fald i lærernes fokus på faglighed. Det er i særlig grad tilfældet i indskolingen, hvor der er sket „et signifikant fald".

Der er stor efterspørgsel efter lærer Dan Andersens faglige kvalifikationer under en tværfaglig projektdag med 6. klasse på Højby Skole. Knap så stor er Odense Kommunes efterspørgsel efter fagdidaktiske kvalifikationer.

RÅDKVINDE SER IKKE DET STORE PROBLEM

Formanden for Odense Lærerforening Anne-Mette Kæseler Jensen finder udviklingen bekymrende.

– Odense ligger i bunden i forhold til, hvor mange penge man vælger at bruge på eleverne, i forhold til de øvrige store byer, vi normalt sammenligner os med.

– Når Odense så derudover har valgt at fyre lærere og ansætte pædagoger, betyder det selvfølgelig, at der er langt flere elever per lærer i Odense. Det vil uundgåeligt gå ud over kvaliteten i undervisningen.

– En nedgang på 17,9 % eller 270 lærerstillinger hænger virkelig dårligt sammen med, at man i kvalitetsrapporten har en målsætning om at forbedre karakterne.

Vi har i høj grad brug for en debat om, hvorfor vi sender vores børn i skole.

– Vi ser i forvejen, at flere og flere forældre vælger en fri– eller privatskole. Den udvikling skal vi sammen have vendt.

Rådkvinde Susanne Crawley ser dog ikke det store problem.

– Jeg er mest optaget af, hvad der kommer ud af folkeskolen. Her glædes jeg over, at vi for første gang ligger over landsgennemsnittet i afgangsprøverne, og at vi ud fra sundhedsprofilundersøgelsen ved, at langt de fleste elever trives og er glade for at gå i skole.

Hun henviser i øvrigt til, at det er skolelederne, der står for ansættelser.

– Vi har en budgetmodel, der tildeler på forskellig vis, men vi har ansat skoleledere til at ansætte og fordele arbejdet.

– Men lad mig slå fast, at der ikke er tvivl om, at den primære medarbejdergruppe i skolen er lærerne, og det skal de også være fremover. Dog synes jeg også, at pædagogerne har en naturlig plads i skolen.

DEN UNDERSTØTTENDE UNDERVISNING

Et udtræk som folkeskolen.dk har lavet i Undervisningsministeriets Datavarehus viser i øvrigt, at pædagogerne i skoleåret 2007/08 på landsplan stod for 1288 fuldtidsstillinger i folkeskolen. Antallet af pædagogstillinger er steget er steget støt siden, men voksede eksplosivt ved folkeskolereformens start i 2014/15 til 6.259 årsværk og nåede sidste år op på næsten 8.000 fuldtidspædagoger.

Kommunerne lader i stort omfang pædagoger varetage understøttende undervisning.

LÆRERSTILLINGER I TILBAGEGANG

Odense Kommune

På de seneste ti år er antallet af lærer-årsværk faldet med 17.9 procent. Det svarer til 270 årsværk.

Antallet af pædagog-årsværk er i samme periode steget med 360.

Lærer-årsværkene er faldet fra 1510 i skoleåret 2007/2008 til 1239 i skoleåret 2016/2017.

Pædagog-årsværkene er steget fra 15 i skoleåret 2007/2008 til 375 i skoleåret 2016/2017

Kilde: Folkeskolen.dk og Undervisningsministeriets Datavarehus

Derfor er der færre der søger job som skoleleder

SKOLELEDELSE // Skolelederjobbet er blevet mere komplekst og strategisk. Forvaltningen vil have effektstyring, men lærerne vil inddrages og have menneskeligt nærvær.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

BERETNING OG KOMMENTAR

Da lærerne og pædagogerne på Holluf Pile Skole efter sommerferien mødte på arbejde, blev de præsenteret for en højst overraskende nyhed. I løbet af sommerferien havde den ganske nykårede leder meddelt, at han alligevel ikke ønskede jobbet, som han ellers havde søgt og var blevet udvalgt til.

Medarbejderne stod derfor umiddelbart uden leder og også uden souschef, da det var meningen, at den nye skoleleder skulle være med til at ansætte næstlederen.

På Provstegårdskolen har medarbejderne de seneste år været igennem et turbulent og opslidende forløb med en leder, der efter pesonalets opfattelse ikke var sin opgave voksen. Efter et længere sagsforløb skred forvaltningen ind, og lederen blev afskediget.

På flere andre skoler, der for nylig har fået ledere ansat i nye ledere, har der været genopslag af jobannoncen, fordi der ikke har været tilstrækkeligt med kvalificerede ansøgninger. Det gælder blandt andet på Dalumskolen og også på Seden Skole.

Der er ikke længere den samme søgning til skolelederjobbene, som tidligere blev betragtet som en naturligt avancementsmulighed for dygtige og ambitiøse lærere.

Men hvorfor er det blevet sådan, og hvad er forventningerne i dag egentlig til en skoleleder?

ET ORDENTLIGT MENNESKE

For Henrik Oxholm, der er lærer og tillidsrepræsentant på Provstegårdskolen, er de menneskelige egenskaber de vigtigste.

– Som lærer ønsker man troværdighed og et tydeligt tillidsforhold til sin leder. Der er brug for et ordentligt menneske. En leder skal vide, hvad der rører sig i andre.

– Rent ledelsesmæssigt er der selvfølgelig også brug for en kaptajn, der kan sætte kursen set i forhold til medarbejderstaben.

– Det må være et samspil mellem de to bobler. Ellers bliver det svært.

Henrik Oxholm lægger vægt på, at der er sammenhæng mellem lederens ambitioner og lærernes rådighedstid.

– Der er så meget menneskeligt i det – hvad kan lade sig gøre? Hvor mange projekter kan man sætte i gang? Det kan handle om øget teamsamarbejde, øget indsats på „Min uddannelse“, flere tilmeldinger til First Lego Leaque. Men er der tid til mere?

– Jeg er med på, at det er godt at have ambitioner på skolens vegne, men det skal stemme overens med de muligheder, der faktisk er. Altså tid og ressourcer. De enkelte lærere kan noget forskelligt og yder noget forskelligt, og det skal en leder også have sans for.

– De ledere, der sanser det, formår samtidig at få folk til at yde det ekstra, når der er behov for det. Frihed under ansvar bliver altid belønnet.

Henrik Oxholm begyndte sin erhvervskarriere som bankrådgiver i Herning. Han kom til Odense i 1993. Efter 2½ år begyndte han i 1995 på Skårup Seminarium og blev færdig i 1999.

Han skiftede erhverv, fordi han gerne ville have mere omgang med andre mennesker. Måske derfor lægger han så meget vægt på skolelederens menneskelige kvalifikationer.

– En skole er ikke en produktionsvirksomhed. Det er hele tiden et samspil med mennesker. Med lærere, pædagoger, elever og forældregruppe. Det er meget mere kompliceret end i en bank.

VI ER MEGET KLOGE PÅ SEDEN SKOLE

Seden Skole har for nylig fået ny skoleleder og ny souschef.

– Der var for få ansøgere til første runde. Der var egnede ansøgere, men vi ville gerne have flere at vælge mellem, siger Lene Møller Jørgensen, der er lærer og tillidsrepræsentant på skolen.

– Jeg ved ikke, hvorfor det er svært at få ledere til Odenses skoler, men mit gæt vil være, at de har dårligere forhold end andre steder.

– Den gode leder er vel den, der har tillid til, at medarbejderne opfylder deres rolle og, hvis de ikke gør, tør sige det til den enkelte i stedet for at lave en ny regel, der gælder alle.

– Den gode leder tør lytte til medarbejderne, tør tage fejl og indrømme det, tør have demokrati.

Henrik Oxholm, der er lærer og tillidsrepræsentant på Provstegårdskolen, er bankuddannet. Han skiftede spor, fordi han gerne ville have mere omgang med andre mennesker. Måske derfor lægger han så meget vægt på skolelederens menneskelige kvalifikationer.

– Et eller andet sted handler det jo også om kemi. For eksempel tror jeg, at det på Seden Skole er meget vigtigt, at man lige stikker en finger i jorden og lytter til lærerne, for vi er meget kloge på Seden Skole!

– Nej, men lytter, inden der bliver taget en ledelsesbeslutning, så vi føler os med i den. Den dårlige leder er vel den, der topstyrer og selv mener at vide alt selv.

NIVEAU 3-LEDER

Hen over årene har skolelederrollen ændret sig meget. Det skyldes dels samfundsøkonomiske og ideologiske krav om effektivisering og ac-

countability (at stå til regnskab) og forældre, der føler, de har krav på service og mere åbenhed.

Tidligere var skolelederen, som før årtusindskiftet blev kaldt for skoleinspektøren, „den første blandt ligemænd", som ofte påtog sig en tjenende eller patriarkalsk rolle. Fra 70'erne udviklede ledelsen sig i mere kollektiv retning, og lærerne, der havde stor indflydelse gennem lærerrådene, påtog sig et tilsvarende ansvar for løsningen af fælles opgaver.

I dag har opfattelsen af skolelederbegrebet ændret sig. Ledelse betragtes af mange beslutningstagere i dag som et fag i sig selv, og jobbet som et lederjob for en virksomhed, der godt nok ikke må tjene penge, men dog skal administrere et stort budget og lede et stort personale.

Desuden fylder den strategiske del af ledelse væsentligt mere. Det er det nye. Skolelederen er i det kommunale hierarki en såkaldt „niveau 3-leder" og forventes som en del af „koncernen" at arbejde strategisk i tæt samarbejde med forvaltningen – mere eller mindre direkte efter forvaltningens overordnede dessiner.

Med indførelsen af arbejdstidsloven i 2013 har skolelederne fået tillagt mere beslutningskompetence og har mere personaleledelse. Der er mere at administrere, og lederen kan ikke i samme grad trække på medarbejdernes goodwill.

Til gengæld viser flere evalueringer, at lederne ikke har fået mere pædagogisk ledelse, hvilket ellers var intentionen.

LØNNEN ER IKKE FULGT MED

Skolechef Nikolaj Juul Jørgensen ved ikke helt, om han er enig i, at det er vanskeligt at få besat skolelederstillinger i Odense.

– Tilfældigheder har betydet, at vi har haft en stor andel skoleledere, der er gået på pension inden for en relativ kort periode.

– At vi i nogle tilfælde har valgt at lave genopslag er et udtryk for at de respektive ansættelsesudvalg har vurderet, at der efter første opslag ikke var kvalificerede kandidater nok til at gennemføre et samtaleforløb.

Det hænger ifølge Nikolaj Juul Jørgensen også sammen med, at forvaltningen har høje forventninger til skolelederne.

– Vi skal gøre os den største umage, når vi kører ansættelsesforløb med skoleledere. For mig gælder det om at få det bredeste og bedst kvalificerede ansøgerfelt. I nogle tilfælde er et genopslag nødvendigt, for at vi kan leve op til denne målsætning.

Skolelederes formand i Odense, Mohammed Bibi, mener, at vanskelighederne ved at rekruttere skoleledere hænger sammen med mindre ledelseskapacitet, stigende kompleksitet i opgaverne og en ikke tilsvarende høj løn.

– I en rapport fra 2015 (SFI) fremgår det, at ledere i gennemsnit arbejder 49 timer om ugen og det til en nettoløn, som ikke er markant højere end en erfaren skolelærers.

– Mon ikke, at dét spiller ind?

Ledelseskapacitet og løn vægtes højt blandt nye ansøgere

SKOLELEDELSE // Ledere arbejder i gennemsnit 49 timer om ugen til en nettoløn, som ikke er markant højere end en erfaren lærers, siger skoleleder Mohammed Bibi

TEKST & FOTO Erik Schmidt

INTERVIEW

LB: Hvad er dit bud på, at det er relativt vanskeligt at få besat skolelederstillinger i Odense eller at få tilstrækkeligt med kvalificerede ansøgere?

– Det er ikke kun i Odense. Især ledelseskapacitet på den enkelte skole og løn vægtes højt, når kvalificerede kandidater overvejer at søge en lederstilling i folkeskolen. Det er to kriterier, vi som skoleledere scorer ret lavt på, idet ledelseskapaciteten på skolerne de sidste år er blevet reduceret, samtidig med, at opgaverne er blevet væsentligt flere og mere komplekse.

– I en SFI-rapport fra 2015 fremgår det, at ledere i gennemsnit arbejder 49 timer om ugen, og det til en nettoløn, som ikke er markant højere end en erfaren skolelærers. Mon ikke, at dét spiller ind?

LB: Hvordan synes skolelederne, det går med at implementere folkeskolereformen? Hvilke af de enkelte komponenter i reformen fungerer mindre godt – og hvorfor?

– Odense Kommunes 36 folkeskoler er vidt forskellige, ligesom lærere og pædagoger på de enkelte skoler også er forskellige. Jeg synes, at vi som samlet skolevæsen har mange gode eksempler fra skoler, som lykkes med reformens temaer. Vi kan høste lavthængende frugter ved at lære af hinanden.

– Hvis jeg alligevel skal pege på ét område inden for reformen, som vi kan blive bedre til, så må det være variationen i undervisningen og nogle elevers oplevelse af, at skolen ikke er for dem. Det bliver vi nødt til at tage alvorligt.

LB: Det ser ud som om, at skolelederne i Odense ikke ønsker at sætte konkrete timetal på opgaveoversigten for de enkelte opgaver, som lærerne har ud over undervisningen. Hvad er i så fald grunden?

– Vi vil gerne efterleve lokalaftalen. Vi er også enige i, at opgaveoversigterne skal være et udtryk for retfærdighed, og at dialogen mellem leder og den enkelte lærer om det forventede tidsforbrug til forberedelsen og de øvrige større opgaver er rigtig vigtig. Men det er ikke det samme som, at der skal sættes tid på alle lærerens opgaver.

Afmålt tid på opgaveoversigten til lærernes forskellige opgaver vil afprofessionalisere den enkelte lærer og bremse de professionelle læringsfællesskaber, mener skolelederes formand i Odense Mohammed Bibi.

– Det sidste, mener vi, afprofessionaliserer den enkelte lærer og vil være bremsende for skolernes arbejde med de professionelle læringsfællesskaber.

LB: Odense fik i sin tid 5.000.000 kr. af A.P. Møller-midlerne til udvikling af ledelsesfællesskaber. Hvad er i kort begreb læren af udviklingsarbejdet?

– Rapporten er under udarbejdelse, men de foreløbige resultater er rigtig positive. De peger bl.a. på, at den praksisnære kompetenceudvikling, som lederne i Odense har været igennem, har kvalificeret skolernes lederskab.

Samarbejdet og effektiviteten i skolernes ledelsesteams er blevet udviklet, og den enkelte leders oplevelse af overblik og „turbulenstolerance" er øget. Men vi afventer som sagt den endelige projektrapport.

Tilliden til lederen som Messias er stor

SKOLELEDELSE // Mere ledelse er blevet svaret på alle problemer, men det holder ikke, mener ledelsesforskeren Finn Wiedemann fra Sydansk Universitet i Odense.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

BERETNING OG KOMMENTAR

En ændret ledelsesopfattelse stod centralt i de skelsættende forandringer, der skete i folkeskolen i kølvandet på arbejdstidskonflikten i 2013 og skolereformen i 2014.

Arbejdstidsaftalen blev sat ud af kraft, og skolelederne fik tillagt ensidige beføjelser – herunder retten til uden aftale at bestemme over lærernes arbejdstid.

For tiden er der ifølge Finn Wiedemann, der er lektor, ph.d. på Institut for Kulturvidenskaber ved Syddansk Universitet, stor tiltro til, at en effektiv måde at udvikle og forny uddannelsessektoren på er at tildele ledelsen større kompetence.

– Det kan man blandt andet se på Ledelseskommissionens anbefalinger fra 2018, siger han.

– Bag ønsket om at give ledelsen større handlefrihed og flere beføjelser ligger et opgør med den egalitære kultur og det samtaledemokrati, som har generelt har karakteriseret folkeskolen, siger Finn Wiedemann.

– Men det er også en generel tendens, der har præget offentlige organisationer siden 1980'erne.

Lektor Finn Wiedemann fra SDU har skrevet bogen „Send mere ledelse".

SEND MERE LEDELSE

Ledelse synes at være løsningen på alle problemer, men det mener Finn Wiedemann ikke har hold i virkeligheden.

– Tilliden til lederen eller ledelsen som Messias er stor, som ledelsesforskeren Ralf Stacey har formuleret det. Jeg har selv lidt provokerende formuleret det på den måde, at svaret på de fleste problemer og udfordringer i offentlige organisationer ofte er „Send mere ledelse". Det var titlen på en bog, jeg skrev for et par år siden.

– Men brugere oplever ikke større kvalitet i opgaveudførelsen, og de ansatte oplever ikke et bedre arbejdsmiljø, mener Wiedemann.

LEDELSESKOMMISSIONEN

Siden 2013 er der ikke blevet mindre opmærksomhed om ledelse.

Regeringen lancerer netop i denne sensommer 2018 sin store reform af den offentlige sektor, Sammenhængsreformen. Den offentlige sektor skal køre længere på literen, og ledelsen skal være bedre.

Som en del af reformen kom regeringens Ledelseskommission før sommerferien med sine anbefalinger.

Kommissionen hører under Finansministeriet og består af en formand og ni medlemmer, heriblandt David Hellemann, der nu er koncerndirektør i Nykredit, men tidligere var departementschef i Finansministeriet fra 2010 til 2014 – Corydons *hard-hitter* af en embedsmand. Desuden en enkelt skoleleder: Lise Andersen, som er skoleleder på Christina Antorinis yndlingsskole, Strandgårdsskolen i Ishøj Kommune.

Skal man tage ekstrakten af kommissionens rapport, så er det den, at værdiskabelsen for samfundet går over alt andet. Grundholdningen indrammes af denne passus fra rapporten: „Det bør aldrig være et slutmål for en offentlig arbejdsplads, at medarbejderne trives. Værdiskabelsen for samfundet bør altid være det drivende. I Ledelseskommissionen betragter vi denne konstatering som en slags overliggende for alt vores arbejde."

Skolen betragtes ikke som en kulturinstitution med egen værdi, og eleverne og lærerne ses som redskaber for værdiskabelsen.

Der er således tale om et rent administrativt synspunkt. Intet demokratisk eller kulturelt dannelsesideal har fundet vej til kommissionens rapport. Intet professionsrettet ledersyn. Alle offentlige ledere skal over én kam yde service for borgerne.

VED SIDEN AF SKIVEN

Finn Wiedemann er ikke alene om kritikken af den enøjede ledelse.

Professor og ledelsesforsker Kurt Klaudi Klausen fra Syddansk Universitet, mener, at Ledelseskommissionen har „ramt helt ved siden af skiven".

– Ansvarlige ledere og politikere i regering, kommuner og regioner overser det kæmpestore, uudnyttede potentiale, der ligger i at bruge MED-systemet til at inddrage medarbejderne i udviklingen af den offentlige sektor, sagde han til onlinemediet FTF Nyhed for nylig.

Socialdemokratiet leverede desuden sidste år et forslag til en reform af den offentlige sektor, hvor der gøres op med dokumentationskrav og nidkær kontrol af de ansatte. Bl.a. skal en „velfærdskontrakt" sikre mere frihed til de ansatte.

GÅR UD OVER FAGLIG KVALITET

Finn Wiedemann mener ikke, at de styrkede ledelsesbeføjelser nødvendigvis fører til en mere autoritær ledelsesstil.

– Men det giver mulighed for det.

– Generelt vil man inden for organisationsteorien sige, at en af konsekvenserne af, at lederne træffer beslutninger i lukkede forum, er, at det er sværere at implementere nye tiltag og initiativer, fordi de møder modstand blandt medarbejderne, fordi de ikke har været med i udviklingen og udformningen af dem.

– Der vil også være forskere, der peger på, at en ikke-åben ledelse, hvor beslutninger træffes i lukkede rum, går ud over den faglige kvalitet, fordi der ikke er tilstrækkelig dialog og viden- og ideudveksling mellem ledere og medarbejdere. De lever i hver deres parallelvirkelighed.

– Når medarbejdere har tillid til deres nærmeste overordnede, fremmer det engagement, loyalitet og tilfredshed med jobbet.

Straf er det gennemgående sanktionsmiddel bag regeringens såkaldte ghettoplan, som indeholder flere initiativer på skoleområdet.
Hvis elever har for højt fravær i skolen eller udebliver fra prøver, skal forældrene kunne straffes.
Hvis skoler vedvarende præsterer for lave karakterer, skal den kunne straffes eller lukkes. Hvis lærere og pædagoger groft svigter deres skærpede underretningspligt, skal de kunne straffes med fængsel.
Foto: Modelbillede.

Lærere skal i fængsel ved svigt

GHETTOPLAN // Ved grove tilfælde af manglende underretning, skal lærere kunne straffes med fængsel. Susanne Crawley og Line Mørk er enige om, at det ikke virker.

TEKST & **FOTO** Erik Schmidt

BERETNING

Fra næste skoleår indføres sprogtest for 0. klasser på skoler, hvor mere end 30 procent af eleverne kommer fra såkaldt udsatte boligområder.

Men allerede fra dette skoleår deltager fem fynske skoler sammen med en række andre skoler i et pilotprojekt. Det er Abildgaardskolen, Ejerslykkeskolen, H.C. Andersen Skolen, Al-Salahiyah Skolen og Roser Skolen.

Der er i alt 22 initiativer i regeringens såkaldte Ghettoplan, som er beskrevet i rapporten „Ét Danmark uden parallelsamfund. Ingen ghettoer i 2030".

Blandt de mest markante initiativer på skoleområdet er sprogtesten.

Et andet er, at der skal fastsættes minimumskrav til folkeskoler, der vedvarende leverer dårlige resultater. Hvis de ikke nås, skal ministeriet kunne overtage ledelsesansvaret eller helt lukke skolen.

Desuden skal forældre kunne miste tre måneders børnecheck, hvis deres børn har for meget fravær eller ikke møder op til prøver.

Endelig skal fagpersoner som fx lærere straffes, hvis de overtræder pligten til at underrette om børn, der svigtes. Under særligt skærpende omstændigheder skal der kunne gives fængsel i op til et år.

DÅRLIGE KARAKTERER SMITTER IKKE

Line Mørk, der er lærer på H.C. Andersen Skolen, som tidligere har været i ministeriets søgelys på grund af skolens gennemsnitskarakterer, synes, at initiativerne viser et menneskesyn, der er præget af manglende tillid og manglende forståelse for,at ikke alle mennesker er ens.

– Den slags udmeldinger om minimumskrav til skoler, der leverer dårlige resultater, tegner et billede af politikere, der mener, at alle børn er potentielle 12-talsbørn, og at dårlige karakterer er noget der smitter!

– Det er noget vås! Skoler med lave gennemsnit har både elever, der får 12 og elever, der får 00. Med den tilgang som udspillet lægger for dagen, bliver det sværere og sværere for børn, der forventes at få lave karakterer, at komme til eksamen.

Rådkvinde Susanne Crawley synes ikke, det er interessant, hvad hun mener.

– Hvis det er lov, skal vi overholde den. Men jeg har naturligvis en ambition om, at ingen af vores folkeskoler bringer sig i en situation, hvor det kan blive aktuelt.

IKKE FLERE TØNDER-SAGER

Line Mørk, der er med i Odense Lærerforenings styrelse, tror ikke på ideen om at straffe forældre, hvis deres børn har for meget fravær.

– Opgaven må være at bryde med den negative sociale arv i en bestemt gruppe familier. Den mission er jeg enig i, men jeg er uenig i, at straf er vejen dertil.

At lærere kan straffes, hvis de forsømmer deres underretningspligt, mener hun kun har symbolsk virkning.

– Der gælder allerede en skærpet underretningspligt for dem, vi ansætter til at tage vare på vores børn i dagtilbud og skoler. For mig er dette forslag, ren symbolpolitik.

– De argumenter, jeg hører for udspillet, er, at man vil undgå flere Tønder-sager, men her var problemet, at de underretninger der blev skrevet, ikke blev taget alvorligt. At der ikke blev handlet på dem. Dét ændrer dette forslag jo ikke på.

– Det, der for alvor betyder noget, er, om der er fagpersonale nok. Lærere, pædagoger og socialrådgivere.

Susanne Crawley har også en holdning til straf som middel til at opnå mål.

– Det er min holdning, at straf og trusler om straf sjældent fører frem til det mål, man virkelig ønsker sig. Det er hverken min forventning eller erfaring, at pædagoger og lærere i Odense ikke tager deres skærpede underretningspligt særdeles alvorligt. Den diskussion har vi taget for år siden.

Kommunerne kan bare sige nej til læringsplatforme

LÆRINGSPLATFORME // KL kan ikke tvinge kommunerne til at bruge læringsplatforme, som belaster økonomien og begrænser metodefriheden, siger rådgiver.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

BERETNING

Opgøret med læringsmålstyringen i folkeskolen har ført til et pres på KLog udbyderne af læringsplatformene for at få ændret indholdet. De digitale læringsplatforme opfattes nemlig af mange som et redskab til målstyret undervisning.

I kølvandet på justeringen af Fælles Mål, som gjorde over 3.000 færdigheds- og vidensmål vejledende i stedet for obligatoriske, udsendte undervisningsminister Merete Riisager i juni 2018 rapporten „Fælles mål på læringsplatforme". Rapporten indeholder i urbant sprog en sønderlemmende kritik af den måde platformene er udformet på.

Ligesom læringsmålstyringen mere eller mindre bastant blev indført i landets folkeskoler, uden at det stod nævnt i folkeskoleforliget og -reformen, er der nu også rejst alvorlige spørgsmål ved, om læringsplatformen overhovedet var noget, der var ønsket af politikerne bag folkeskoleforliget.

Ifølge Fagbladet Folkeskolen fra 16. august 2018 er der flere skoleordførere for partierne bag folkeskolereformen, der mener, at man vedtog en ny digital brugerplatform som et pædagogisk redskab og ikke som et kommunalt styringsredskab. Det er kvalitetsrapporten, der ifølge loven og aftalen danner baggrund for den kommunale styring – ikke læringsplatformen.

KAN BARE SIGE NEJ TAK TIL BRUGEN AF PLATFORME

Det er dog ikke kun styringsaspektet, der er under kritik. Hele grundlagskritikken peger på tidsrøveriet, bogholderiet, begrænsningen af lærernes metodefrihed og indsnævring af muligheden for selv at vælge materialer.

– Kommunerne kan bare sige nej tak til brugen af platforme, siger blandt andre Tim Lind Jensen, der er Public Affairs-rådgiver. Han mener ikke, der er basis for, at KL kan forlange, at kommunerne skal bindes til og finansiere brugen af platformene, som han skønner alene i programlicens på landsplan koster 9,5 mio. kr. om året.

– Der skal jo bare laves elevplaner og uddannelsesparathedsvurdering og nogle få andre ting. I den seneste økonomiaftale mellem centraladministrationen og KL står der, at man i kommunerne har indført læringsplatforme i overensstemmelse med folkeskolereformen. Der står ikke, at regeringen og KL er enige om, at kommunerne skal bruge læringsplatforme på skolerne, siger Tim Lind Jensen.

– Der står bare, at det er i overensstemmelse med reformen. Men det er der jo så meget, der kan være. Og KL tør ikke at sige, at kommunerne skal bindes op på brugen af læringsplatforme. Det har de ikke beføjelser til. Kommunerne kan bare sige nej og spare de penge. KL kan ikke sanktionere.

Det er metodefriheden og de små budgetter til undervisningsmidler, som ifølge Tim Lind Jensen må holde for.

– Man belaster skolernes konto for undervisningsmidler. Det er det ene. Det andet er metodefriheden. Der bliver sat snævre rammer, hvis undervisningen skal styres gennem en læringsplatform. Der er nogle ting, som en lærer ikke kan gøre, hvis det ikke passer ind i en læringsplatform. Der er nogle implicitte metodevalg.

MØLLESTEN OM HALSEN PÅ LÆRERNE

Læringsmålstyret undervisning har været en dominerende pædagogisk ide i Danmark siden årtiets begyndelse, og da folkeskolereformen blev indført i 2014, blev læringsmålstyringen efterhånden forsøgt indarbejdet som obligatorisk metode i mange kommuner.

Det skete på baggrund af, at Fælles Mål fra 2013 til 15 blev revideret eller forenklet. Målene skulle gøres mere anvendelige og operationelle for lærerne. Tidligere var Fælles Mål et udtryk for, hvad undervisningen skulle indeholde, men nu skulle de tage udgangspunkt i elevernes læringsudbytte.

De såkaldte forenklede Fælles Mål, der indeholdt 215 kompetencemål, 866 færdigheds og vidensområder og 3.170 færdigheds- og vidensmål var en møllesten om lærernes hals, og der opstod også pædagogisk kritik af selve ideen, som kunne lægge låg på især de mere dannelsesmæssige aspekter ved undervisning.

Men i maj 2017 lavede forligspartierne bag folkeskolereformen en aftale om at løsne bindingerne i Fælles Mål for at give skolerne og lærerne et større professionelt råderum.

MERE DIDAKTISK FRIHED

Professor Lene Tanggaard blev sat i spidsen for en ministeriel rådgivningsgruppe, der skulle rydde op i de mange mål og forsøge at bane vejen for en genetablering af lærerens egen faglige dømmekraft. De 3170 underliggende færdigheds- og vidensmål skulle gøres vejledende. Kompetencemålene, som der er 215 af, er dog stadig bindende.

Et centralt element i rådgivningsgruppens anbefalinger var, at lempelsen af målene skulle

– Man belaster skolernes konto for undervisningsmidler, siger Tim Lind Jensen, der er Public Affairs-rådgiver. – Det er det ene. Det andet er metodefriheden.

føre til mere didaktisk frihed for læreren. Desuden skulle det føre til et større fokus på folkeskolens formål og dannelsesopgave. Rådgivningsgruppens arbejde bliver lagt til grund for udformning af læseplaner og faglige vejledninger.

En arbejdsgruppe, der arbejdede parallelt med rådgivningsgruppen, skulle kigge på implementeringen af Fælles Mål på læringsplatforme.

Det er denne gruppes rapport, der udgør en kras kritik af læringsplatformenes indretning og den opfordrer også til gentænkning af elevplansfunktionen på læringsplatformene.

– Jeg vil gerne have friheden til selv at bestemme, hvilken læringsplatform jeg vil bruge, siger lær Ann Arleth fra Højby Skole, der også er it-vejleder. Hun har selv prøvet forskellige learning-management-systems.

Platformen fremmer doven didaktik

LÆRINGSPLATFORM // – Udfordringen er ikke først og fremmest teknisk, men tidsmæssig, siger Ann Arleth fra Højby Skole, der også gerne vil have mere valgfrihed.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

INTERVIEW

LB: Hvordan oplever du brugen af læringsplatformen Min Uddannelse på jeres skole?

– Det er der mildest talt blandede meninger om på skolen. Nogle mener, at Odense Kommunes beslutning om, at vi skal anvende ét bestemt Learning Management System nærmer sig en frarøvelse af metodefriheden.

– Andre mener, og dette er størstedelen af lærerne, at layoutdelen på Min Uddannelse er problematisk. Margenerne er brede, og der er enormt meget spildplads, når man skriver, og så finder nogle den meget stereotype lærer med henholdsvis skæg, briller, rullekrave og vest – eller en tækkelig nederdel – både en smule nedladende og provokerende.

– Vi har ikke fundet elevplansdelen specielt velfungerende. Selv om man opsætter mål og tegn på læring, har den ikke givet et fyldestgørende billede af eleven. Det kunne den gøre, hvis man som lærer havde virkelig mange timer til at kommentere på elevarbejde og alsidig udvikling, men det er jo ikke tilfældet, og derfor er netop dén del af systemet ikke tilfredsstillende for hverken elever, forældre eller lærere.

– Det er meget tidskrævende, men dog mere enkelt end at kommentere på hvert enkelt mål, "aflevering" eller lektion.

FUNGERER IKKE MED UDESKOLE

– Der er fortsat lærere på skolen, der finder systemet vanskeligt at navigere i, men det er dog fåtallet. Lærerne på Højby Skole er jo langtfra IT-forskrækkede, så det er ikke den tekniske del, der er problemet.

– Det er langt højere grad faktorer som tid til at give ordentlig skriftlig respons – det forpligter at sætte noget på skrift og skal gøres omhyggeligt. Det er ikke alle, der har lige let ved det, og man skal derfor bruge oceaner af tid på en respons, der måske kunne gives ligeså godt eller bedre mundtligt.

– Min Uddannelse spiller heller ikke særlig godt sammen med et koncept som fx udeskole eller bevægelse i undervisningen. Her vil den typisk blive brugt som en skriftlig besked, og kunne det ikke lige så godt gøres mundtligt og spare alle, også eleverne, tid?

– Jeg har brugt LMS'er i en del år nu, både Edmodo, Google Classroom og Meebook. På skolen havde vi Meebook i fire år, inden vi fik Min Uddannelse – og jeg er IT-vejleder på skolen, så jeg finder ikke LMS'en specielt vanskelig at bruge. Dog har jeg svært ved at finde tid til at udnytte det godt nok.

– Jeg ville meget gerne kommentere på alt elevarbejde, når de får en arbejdsopgave, som det kaldes på Min Uddannelse, men det er ganske enkelt ikke muligt med to danskklasser og en engelsk-klasse i udskolingen.

– Jeg vil også gerne have friheden til selv at bestemme, hvilken LMS jeg skal bruge. Fx synes jeg personligt at Google Classroom fungerede virkelig godt. Der genereres selvfølgelig ikke elevplaner, og man kan ikke hente forløb og årsplaner ned, men spørgsmålet er også, om det er dét, der gør undervisningen god. Netop dét er måske min største anke ved systemer som dette.

LIDT FOR LET

Ann Arleth er bekymret for, at den lette tilgang til undervisningsforløb og årsplaner ved den dybe integrering af digitale læremidler og fagportaler, kan medvirke til at hun og hendes kolleger bliver dovne didaktikere.

– Jeg er klar over, at det ikke er intentionen, hverken fra lærernes eller fra Odense Kommunes side, men det er næsten for let at hente et forløb eller en årsplan og lægge ud til eleverne, specielt når vi har travlt og måske ikke har tiden til at læse og tilrette forløb. Vi risikerer at droppe vores egen lærerfaglige kritiske vurdering af materialer.

– Jeg kan også være bekymret for en standardisering i elevernes måde at percipere undervisning eller måske rettere præsentationen af den undervisning, der skal finde sted.

– Jeg er helt med på, at det er let for eleverne og også tidsbesparende for dem, at al undervisning og ofte materialer kan findes på ét sted, men jeg er bestemt ikke sikker på, at vi gør, specielt de store elever, en tjeneste ved det. Jeg tror, det er vigtigt, at de lærer at navigere på mange forskellige platforme som en del af deres digitale uddannelse.

Når dét er sagt, synes jeg nu også, at LMS'en er smart på visse områder. Dels er det nemt at dele forløb og årsplaner med kollegaer, og det er enkelt at udfylde uddannelsesparathedsvurderingen til de store elever. Systemet giver gode muligheder for lærernoter, dialog med forældre og forældre kan følge deres barns fravær og læse kommentarer på afleveringer mv.

LB: Hvad stiller jeres leder af krav til jer angående brugen?

– Jeg har som TR og IT-vejleder løbende haft samtaler med min leder om brugen af Min Uddannelse og må sige, at hun har lyttet og taget hensyn til, hvad lærerne er kommet med af udfordringer omkring brugen af MU. Vi har haft en lang indkøringsfase til det, Odense Kommune kalder "fuld implementering".

Anne-Mette Kæseler Jensen
Formand
Tlf. 23301268

Dennis Vikkelsø
Næstformand
Tlf. 26292099

Niels Munkholm Rasmussen

Charlotte Holm

Jan Andersen

Line Mørk

Nirmin Hamad

Anette Vestergaard Madsen

Anders Sund Pedersen

OLF MENER

af Anne-Mette Kæseler Jensen, formand for Odense Lærerforening

OK-18 – „Ny start" og folkeskolens fremtid

Det blev et „ja".

Vi ved, at der hersker en del skepsis blandt medlemmer – også hos ja-sigerne. Tør man tro på, at der er vilje til at finde fælles løsninger? Er der igen en respekt for os som de professionelle, og er man parat til at give lærerne et større professionelt råderum, fleksibilitet og tid til at forberede god undervisning?

Der er mange spørgsmål. Spørgsmål der ikke kan besvares her og nu, og som derfor må bygge på tillid. Det tager lang tid at genopbygge tillid, men der er mange steder på landsplan og også i Odense sket store ændringer i positiv retning efter lockouten og retorikken i 2013.

Derfor må vi nu tro på, at viljen er der og fortsætte med at genopbygge tilliden. Det positive ved os som lærere, selvom nogen har stemt „ja" og andre „nej", er, at vi alle har det samme mål – nemlig vilkår, så vi som lærere har mulighed for at lykkes med en af de allervigtigste opgaver i vores samfund: at give alle elever de bedste muligheder for at komme godt videre i livet.

I Odense havde vi allerede før OK18 i samarbejde med kommunen taget flere vigtige skridt – herunder ikke mindst indgåelse af en lokalaftale og erkendelse af, at der var sparet alt for voldsomt på folkeskoleområdet.

Med OK-forliget og „Ny start"-samarbejdet er vi også allerede i gang med at drøfte, hvordan intentionerne kan blive til virkelighed i Odense. Der er aftalt møder med rådmanden, så vi forhåbentlig inden længe kan blive mere konkrete. Der er en vilje til at se på lokalaftalen, der er indledt dialog om en lokalaftale også for lærerne på CSV, vi har fået aftalte vilkår for fællestillidsrepræsentanterne, og på kurset for TR og AMR i september vil næstformand i Børn- og Ungeudvalget Tim Vermund (S) og skolechef Nikolaj Juul Jørgensen give deres perspektiver på og forventninger til „Ny start"-samarbejdet og OK-forliget om arbejdstid i Odense.

Det er afgørende for folkeskolens fremtid, at vi kan finde fælles løsninger, der styrker folkeskolen.

Da lærerbladet gik live på Ryslinge Højskole

LÆRERBLADET // Journalistisk sceneshow på Lærermødet

Her synger operasangeren Jesper Buhl om de ørkesløse overenskomstforhandlinger til et „ journalistisk sceneshow", som LærerBladet havde tilrettelagt. Det skete i forbindelse med det årlige „Lærermødet" for ca. 100 skolefolk. Alle i den pædagogiske verden taler nu om dannelse. Men hvad er en dannelse på højde med vores tid? Det kredsede LærerBladet LIVE om med 15 indslag om DET NYE SORT af blandt andre Pia Henriksen, Peter Kofod, Jesper Buhl, Lejf Moos, Katja Gottlieb og Lene Tanggaard. The White Album leverede liflig musik. Foto: Lars Schmidt.

NU HAR VI PAPIR PÅ HINANDEN

AFTALE OM FÆLLESTILLIDSREPRÆSENTANT // Flere år efter den såkaldte „normalisering" af lærernes arbejdsforhold, havde OLF ikke nogen formel aftale med kommunen om FTR-institutionen.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

BERETNING

2013-lockouten var det, der kaldes frigørende for arbejdsgiverne. Det vil sige, at den ryddede bordet for, hvad der lå af aftaler. Det hele endte som bekendt med, at Lov 409 blev gældende for regulering af lærernes arbejdstid.

Arbejdsgivernes argumentation gik på, at lærerne skulle normaliseres.

Derfor regnede Odense Lærerforening ifølge næstformand Dennis Vikkelsø med, at normaliseringen også gjaldt fællestillidsmands-institutionen. Foreningen ønskede i det mindste en aftale på samme niveau som andre faggrupper i kommunen.

– Undervejs havde vi da frygteligt svært ved at forstå, at lærerne på den ene side skulle normaliseres, men lige når det gjaldt fælledstillidsrepræsentanter, så var arbejdsgiverne ikke villige til at give os samme vilkår som de øvrige faggrupper.

– Derfor bad vi om forhandling i 2013.

Det er disse forhandlinger, der netop er blevet afsluttet.

De sikrer respekten om institutionen. Der er også en afklaring af tid og det økonomiske mellemværende mellem Odense Kommune og Odense Lærerforening i en anerkendelse af, at ordnede forhold er tillidsskabende.

DET TOG FEM ÅR

– Forhandlingerne trak hele tiden ud, selvom vi blot forlangte, hvad de øvrige faggrupper havde – hverken mere eller mindre, siger Dennis Vikkelsø.

Undervejs var også Lærernes Centralorganisation og KL involveret i forhandlingerne for at nå til en aftale.

Sidste efterår fik Odense Lærerforening så for alvor pustet liv i forhandlingerne. Denne gang forhandlede foreningen og Børn- og Ungeforvaltningen.

– Efterhånden begyndte vi at have en fornemmelse af, at vi nærmede os hinanden.

– Så var der et par personskift i forhandlingerne, og de blev flyttet ind i borgmesterforvaltningen. Derfor opstod der lidt usikkerhed om, hvor forhandlingerne nu stod.

I august 2018 er forhandlingerne blevet færdiggjort med et resultat, som begge parter er godt tilfredse med.

Dennis Vikkelsø, næstformand Odense Lærerforening

– Det er da en lettelse at kunne afslutte forhandlingerne, der har strakt sig over fem år med et resultat, som stiller lærerne lige med de øvrige sammenlignelige faggrupper, siger Dennis Vikkelsø.

– Vi er tilfredse med resultatet. Nu har vi papir på hinanden, og der er gennemsigtighed i tingene.

NY LOKALAFTALE MÅSKE PÅ VEJ

LOKALAFTALE // Lærerne på CSV-skolerne fik aldrig en lokalaftale. Men nu er der i kølvandet på Ny Start-samarbejdet noget, der bevæger sig.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

Lærerne på Center for Specialundervisning for Voksne har til forskel fra lærerne i folkeskolen ikke opnået en aftale med deres arbejdsgiver, Odense Kommune.

For nogle år siden blev skolerne lagt ind under Beskæftigelses- og Socialforvaltningen, og det er måske én af forklaringerne på, hvorfor det hidtil ikke er lykkedes.

Men nu er der aftalt møder med rådmand Brian Dybro, og der er ifølge Anne-Mette Kæseler Jensen vilje til at tale konkret om en lokalaftale for lærerne på CSV.

– CSV-lærerne har ligesom lærerne i folkeskolen brug for samme fleksibilitet og balance for at skabe kvalitet i kerneopgaven og fremme trivslen, sagde tillidsrepræsentant Lars Greve for nylig til LærerBladet.

En stor del af undervisningen på CSV-skolerne foregår i forbindelse med arbejdet i forskellige værksteder. Her er det lærer Keld Andersen i det store cykelværksted på CSV på Døckerslundsvej.

Nu bruger jeg mine kræfter på elever og kolleger

LÆRERGERNINGEN // Før gik lærer Juliane Ludvigsen fra Agedrup Skole meget op i at tage ansvar for hele skolen og dens værdigrundlag. Nu bruger hun megen energi på at kompensere for det pres, som mange elever er ude for. – De kan ikke holde til det, og der er ingen mening i det. De bliver ikke dygtigere af, at de presses så meget, siger hun.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

INTERVIEW

– Jeg ved faktisk ikke, om jeg kan bidrage med noget fornuftigt, for mit perspektiv som lærer er blevet noget mudret, synes jeg.

Det var lærer Juliane Ludvigsens reaktion, da LærerBladet gerne ville have en garvet lærer og mangeårig tillidsrepræsentant til at sætte perspektiv på lærerjobbet.

Juliane Ludvigsen har siden 1985 været ansat på Agedrup Skole og hovedsageligt undervist de ældste elever. Hun har haft fire forskellige ledere på skolen. Fra 1998 til 2013 var hun tillidsrepræsentant og var et år selv konstitueret som leder.

Gennem 33 år har den nu 58-årige lærer kørt 32 km frem og 32 km tilbage for at møde på arbejde i Agedrup.

– Men jeg er jo ikke sådan én, der render af pladsen, siger hun smilende.

Hun bor på den anden side af Odense langt ude på landet mellem bakkerne ved Magtenbølle. Her bor hun sammen med sin mand, Henning, på en moderniseret landejendom, der er hendes barndomshjem.

Den 58-årige lærer spiller stadig håndbold i Vissenbjerg, selv om hun for nogle år siden brækkede begge håndled, da hun faldt ned fra et hølæs og ville tage fra med hænderne.

I baghaven er der høns, og køkkenhaven er velholdt.

ELSKER NATURFAG

Naturfag ligger godt til hende. For en del år siden tog hun sideløbende med sit job en mastergrad i netop naturfag.

– Vi har jo fået den der store tværfaglige prøve, hvilket jeg synes er fantastisk. Jeg synes naturfag kører godt i folkeskolen, og jeg elsker at undervise i det. Det gør jeg for tiden i 8. klasse. Jeg har også dansk, for tiden både i 8. og 9. klasse. Det er jeg også glad for. Det faglige er spændende. Selvfølgelig optager det mig, at eleverne skal lære noget. Det er det basale. Det er det, man gør som lærer.

Men der er noget andet, som optager Juliane. Måske mere end tidligere.

– Jeg synes, vi behandler vores unge mennesker rigtig hårdt. Det optager mig meget. Jeg går op i at kompensere for det pres, som mange unge er ude for. De kan ikke holde til det, og der er ingen mening i det. De bliver ikke dygtigere af, at de presses så meget.

Derfor engagerer hun sig meget i, hvordan eleverne har det med hinanden og forsøger at medvirke til at skabe et godt og trygt miljø og et godt kammeratskab i de klasser, hun har.

– De mangler robusthed, selvtillid og tryghed. Det er der mange unge, der mangler, til trods for at alle voksne vil dem det godt. Det, synes jeg, er vigtigt og spændende at arbejde med.

– Den vigtigste drivkraft for mig er at gå ud og møde de her unge mennesker, som man går sammen med hver dag. De er så skidehamrende søde. Man bliver så glad, når man kommer ind i 8.b og 9. årgang. „Hej!“ og sådan... det bliver man glad af. Så på den måde bliver det aldrig træls at være lærer. Det er det, der fylder mest. Heldigvis.

– Og så er det bare vigtigt at have nogle rigtig gode kolleger, for så kan man næsten klare alt.

> **Den vigtigste drivkraft for mig er at gå ud og møde de her unge mennesker, som man går sammen med hver dag. De er så skidehamrende søde.**
> Juliane Ludvigsen, lærer, Agedrup Skole

JEG PRØVER AT KOMPENSERE FOR DE NEGATIVE FORANDRINGER

Tidligere har Juliane Ludvigsen været optaget af værdigrundlaget i den danske folkeskole, fælles traditioner og arven fra Grundtvig og Kold. Hun synes også, hun har været med til at tage ansvar for skolens organisation og vigtige fælles opgaver.

– Jeg er gået helt vildt op i sådan noget. Men det er jeg holdt op med, fordi jeg synes, jeg har svært ved at finde det overordnede perspektiv. Det gælder både i forhold til KL og Odense Kommune. Hvad vil de egentlig med skolen, spørger hun retorisk.

– Jeg synes skolen er blevet gidsel i et økonomisk og politisk spil, der går ud på, at det offentlige for enhver pris skal spare og effektivisere. På det område har jeg været nødt til at drosle ned. Der har jeg ikke længere noget at gøre.

LB: Vil det sige, at du er nødt til at opfinde din egen mening med skolen og dit arbejde?

– Jeg har altid haft to perspektiver. Jeg vil gerne skabe et godt klassemiljø og kan godt lide mine fag. Men værdi- og organisationsperspektivet er jeg stået af på.

– Til gengæld har jeg en ambition om at kompensere for de negative forandringer, som skolen og de unge udsættes for. Det er på en måde paradoksalt, for jeg skulle jo egentlig bære fanen, men der er et alt for snævert og forkert fokus på test, kontrol og magt.

– Systemet har ingen tillid til lærerne, og vi skal passe på ikke at overføre den manglende tillid til børnene og de unge. Forældrene er nok dem, der har mest tillid til lærerne, men de bliver jo også bragt i tvivl. Mange tror, at hvis man betaler for privatskole, så er det bedre. Der er så meget forvirring og uklart fokus, og det skal man jo kompensere for, så de unge mennesker lærer noget og trives.

Jeg elsker at undervise i naturfag.

Juliane Ludvigsen, lærer med mastergrad i naturfag, Agedrup Skole

Lærer Juliane Ludvigsen er opvokset på landet og bor i sit fødehjem i Magtenbølle med høns og køkkenhave lige uden for døren. Hun elsker naturfag, men har måttet opgive at bære fanen for folkeskolen. Nu koncentrerer hun sig om eleverne og kollegerne.

GODE IDEER I REFORMEN, MEN DEN VIRKER IKKE

Den rutinerede Agedrup-lærer indrømmer, at hun i en eller anden grad er gået i forsvarsposition.

– Min arbejdsgiver har ikke tillid til mig som lærer, og jeg har faktisk heller ikke tillid til dem som arbejdsgivere eller værdisættere for vores folkeskole. Min tillid er også brudt.

– Jeg er bange for, at der bliver gjort op med det, som jeg synes er vigtige værdier i fremtiden, når der bliver sådan et smalt fokus på målbare resultater. Når der bliver sådan en forskel på, hvilket socialt lag man kommer fra. Det er jeg bange for. Det er det danske og nordiske velfærdssamfund, der er på spil. Og det er også vores frihedsværdier.

Skolereformen opfatter hun som en spareøvelse.

– Den blev lavet for at få mere undervisning for de samme penge. Jeg var ikke særlig negativ over for skolereformen. Jeg syntes, der var mange gode ting i den. For eksempel at de små skulle gå mere i skole. Det var jeg stor tilhænger af. At der var det der praktisk-musiske islæt, som kunne udvikle mere hele mennesker og bruge hele hjernen. Det syntes jeg var gode ideer.

– Der var mange gode tiltag, men ingenting er jo blevet til noget. Skolen er blevet meget mindre musisk og meget mindre praktisk

FØR VAR VI SPARRINGSPARTNERE

Efter de skelsættende begivenheder i 2013 med lockouten af lærerne, trak Juliane Ludvigsen sig efter 15 år som tillidsmand stille og roligt fra posten, men hun blev så alligevel i nogle år suppleant for at hjælpe den nye på vej.

Hun oplever en enorm forskel på respekten for TR-posten før og efter 2013.

– Det er to helt forskellige verdener. Før 2013 havde vi en aftale, som vi var og følte os dybt forpligtet af som tillidsrepræsentanter, og vi tog rigtig meget ejerskab til hele driften af skolen. Vi kom med forslag, hvis der manglede penge på vikarbudgettet og løste alle mulige problemer. Vi var virkelig sparringspartnere til skolens ledelse.

De har ikke tillid til mig som lærer, og jeg har faktisk heller ikke tillid til dem som arbejdsgivere eller værdisættere for vores folkeskole.

Juliane Ludvigsen, lærer, Agedrup Skole

– Nu er der jo ingen aftale. Der er ingenting at være fælles om. Det er lidt op til lederne, om de vil bruge de tillidsvalgte til noget. Om de vil samarbejde, og om de vil høre, hvad der rører sig. Der er jo masser af eksempler på dårlig trivsel.

– Men alt det der er ude af systemet, hvilket trivslen også bærer præg af. Det synes jeg er negativt. Det, synes jeg ikke, er rart. Og jeg synes heller ikke, det må være rart for ledelsen. Jeg synes, det må være frygteligt at være skoleleder uden nogen aftale. Det er nærmest skræmmende for mig, at der heller ikke kom nogen aftale denne gang. Det er jeg stadig rystet over. Det havde jeg dog ikke troet.

LB: Hvordan ser du så på det kommissionsarbejde, der er aftalt. Hvad er dine forventninger til det?

– De er rigtig lave, for jeg har mistet tilliden til det system der. Efter alle de år med lov 409 kan jeg ikke se... altså man har haft masser af tid til at spørge alle lærerne og alle lederne og alle pingerne fra universiteterne. De kunne undersøge alt – og så siger de, at nu skal de til seriøst at undersøge tingene. Det har jeg ingen tiltro til. Altså, hvad er det, de sidder og laver?

– Jeg tror da, at lærerforeningen har gjort, hvad den kunne, men jeg ved ikke om KL har gjort, hvad den kunne. Men jeg kan ikke forestille mig det. Jeg må dog alligevel indrømme, at jeg synes, det er utilfredsstillende, at vores fagforening ikke har kunnet forhandle noget igennem. Det er jeg skuffet over og faktisk også rystet over.

– Jeg ved ikke med den kommission der. Man kan sige, at det ikke kan blive værre, så vi har intet at miste.

Intern uro om skoleprojekter til 21 mio. kr.

LÆRINGSLEDELSE // Professor Lars Qvortrup er ikke længere leder af skoleprojekterne om „læringsledelse". 240 skoler i hele landet er med i projekterne, der har modtaget 21 mio. kr i støtte fra A.P. Møller Fonden.

Professor Lars Qvortrup, der er leder af Nationalt Center for Skoleforskning. Nu er han ude af de ret omfattende skoleprojekter om læringsledelse (Arkivfoto).

TEKST & FOTO Erik Schmidt

BERETNING & KOMMENTAR

De mange projekter i folkeskolen om den såkaldte læringsledelse har mistet sin kendte frontfigur, professor Lars Qvortrup, der på mange måder har været en markant ankermand i flere forskningsprojekter i folkeskolen, der har handlet om synlig læring, data og evidens.

Samarbejdsaftalen mellem Aalborg Universitet og Nationalt Center for Skoleforskning, som Qvortrup er leder af, er for nylig opsagt, og den indbefatter også en økonomiaftale. De opgaver, som Qvortrup før var ansvarlig for i „Program for læringsledelse", varetages nu af forskere fra Aalborg Universitet.

Projektet har fået 21 mio. kr. i støtte fra folkeskoledonationen fra A.P. Møllers Fond.

I programmet deltager 13 kommuner med i alt 240 skoler med ca. 80.000 folkeskoleelever og 10.000 lærere, pædagoger, ledere og forvaltningsmedarbejdere.

Selv om bevillingerne formelt har hørt under Aalborg Universitet og Center for Offentlig Kompetenceudvikling, har der været en samarbejds- og økonomiaftale med Nationalt Center for Skoleforskning, og Lars Qvortrup har været programansvarlig.

På spørgsmålet om, hvorfor han har trukket sig, henviser Qvortrup til samfundsfagsdekanen på Aalborg Universitetscenter, Rasmus Antoft, men Antoft svarer heller ikke direkte på spørgsmålet.

I stedet skriver han i en mail til LærerBladet følgende: *„Data og øvrigt input fra kommunerne har peget på, at udvalgte områder i skolernes og kommunernes praksis kan have behov for yderligere styrkelse eller særlig opmærksomhed, herunder gennem målrettet kompetenceudvikling, der i videst mulig udtrækning adresserer den enkelte kommunes særkender og konkrete behov. For at sikre en tæt og forskningsbaseret dialog med de udvalgte kommune har Aalborg Universitet valgt at forankre projektet på Institut for Læring og Filosofi."*

Et kvalificeret gæt på baggrund af udtalelsen er, at skolerne og kommunerne formentlig har savnet „særlig opmærksomhed" og en „tæt og forskningsbaseret dialog", hvilket uformelt bekræftes fra forskellig side.

Lars Qvortrup blev i 2015 udnævnt til leder af det på det tidspunkt nye forskningscenter, Nationalt Center for Skoleforskning, der blev etableret i tilknytning til Danmarks Pædagogiske Institut på Aarhus Universitet.

Samtidig blev Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning administrativt lagt ind under centret.

Også læringsledelse-projekterne, der hørte under Aalborg Universitet, blev lagt ind under NCS. Da Qvortrup blev kaldet, som det hedder, til at være leder af Nationalt Center for Skoleforskning, ønskede de 13 kommuner i „Program for læringsledelse" nemlig at følge med.

De 13 kommuner vurderede, at der ville blive tale om en meget stor gevinst ved at være tilknyttet det nye nationale center for skoleforskning, og Lars Qvortrup skulle således fortsætte i programmet. Et ønske som blev taget til efterretning af såvel Aalborg Universitet og A.P. Møller Fonden.

Men nu er projekterne om Lærings-ledelse altså trukket ud af centrets portefølje.

BEMÆRKELSESVÆRDIG ÆNDRING

Når aftaleophøret er bemærkelsesværdigt, skyldes det, at Qvortrup har været en meget synlig og indflydelsesrig person i kampen for at få dansk pædagogik ført væk fra den grundtvigske inspiration til et mere evidensbaseret uddannelsessystem.

Det er ikke sket uden verbale sværdslag. I et indlæg fra Politikens Skoleliv for nylig skriver Qvortrup, at skolen er blevet „skydeskive i en kulturkamp forklædt som forskning".

Qvortrup beskylder „tidens toneangivende uddannelsesforskere" for at grave grøfter. I indlægget ironiserer han over, at pædagogikken ikke skal være „ren", men „uren". Det vil sige grumset og famlende, tilføjer han.

Det er umiskendeligt en stikpille til Svend Brinkmann, Lene Tanggard og Thomas Rømer, som repræsenterer en „uren" pædagogik, der baserer sig på indhold, kultur og dannelse – frem for den „rene" metode.

Netop her går én af de væsentlige fronter i dansk pædagogik.

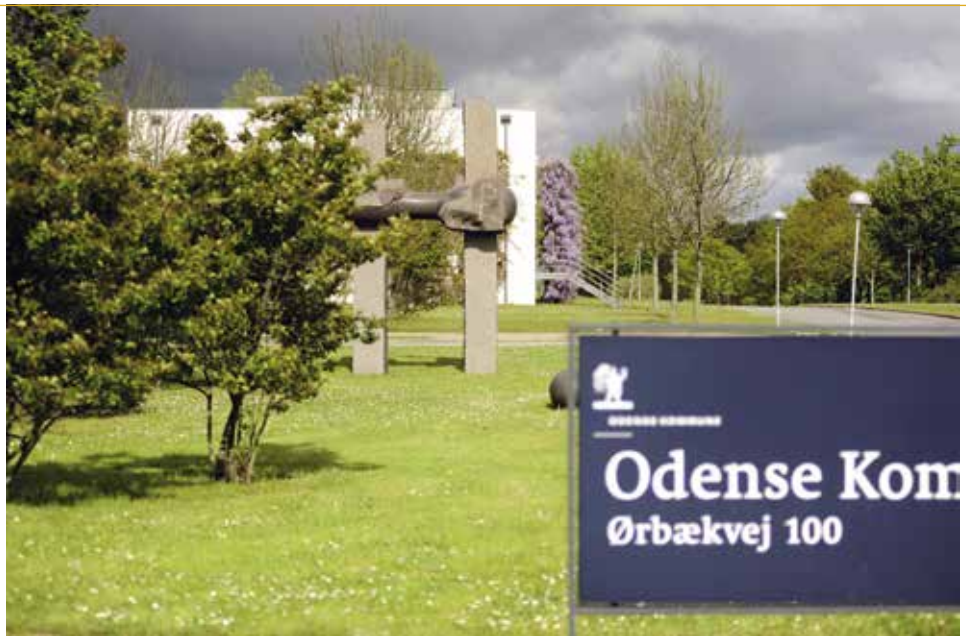

Der bliver måske alligevel ikke flere midler til skolerne. Budgetforslag behandles i byrådet 19. september.

Ikke bedre udsigt for skolerne

BUDGET 2019 // En mindre økonomisk forbedring af budgettet får formentlig ikke virkning, fordi den går til at dække hullerne i budgettet. Lærerforeningen vil holde øje med, om der kommer nye lærerstillinger.

TEKST & FOTO Erik Schmidt

BERETNING

Der bliver formentlig alligevel ikke nogen mærkbare forbedringer i folkeskolens økonomi i Odense.

Kommunens embedsmænd fremlagde den 16. august en redegørelse om de økonomiske udsigter, der ifølge Fyens Stiftstidende skulle give 25 ekstra millioner til byrådets samlede budgetramme til drift hvert år i en periode på fire år .

Den forbedrede økonomi skyldes blandt andet skatteopskrivningen og økonomiaftalen mellem regeringen og KL, der har stillet Odense godt.

Men hvis ikke der findes andre måder at finansiere udgifterne til „Sammenhængede borgerforløb", „Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet (MEP)" og „Investering i tandplejen", er der fare for, at finansieringen ikke mindst skal findes på skolernes budgetter.

Hvis der med Budget 19 ikke tilføres flere midler til folkeskolen, vil den meget omtalte "velfærdsprocent" ikke have ført til ansættelsen af nævneværdigt flere lærere.

Både Odense Lærerforening og rådmand Susanne Crawley har tidligere givet udtryk for, at de ekstra midler i B&U-forvaltningen ikke mindst skulle bruges til at ansætte flere lærere med henblik på at skaffe mere tid til løsningen af de mange forskelligartede opgaver i skolen.

Men det har endnu ikke de foregående år været muligt at konstatere, at der er ansat flere lærere.

Det er aftalt, at lærerforeningen og B&U-forvaltningen skal mødes for at afstemme talmæssige forudsætninger, så man kan tale om økonomi og antallet af lærerstillinger ud fra samme grundlag.

BEKYMRING OM UVENTEDE UDGIFTER

Ifølge forvaltningens økonomichef Jesper Juel vil det afhænge af de politiske forhandlinger, om der bliver tilført flere midler til skolerne.

– Vi er meget klogere på hvordan de endelige budgetrammer kommer til at se ud efter Børn og Ungeudvalgets udmøntning af budget 2019 i november måned.

– Her skal udvalget også tage stilling til omprioriteringer inden for udvalgsrammen. Udvalget har i foråret besluttet, at det ønsker at omprioritere 9,9 mio. kr. til Børn og Ungetandplejen og 3 mio. kr. til en forbedring af klubstrukturen.

– Der skal også tages stilling til finansieringen af det „sammenhængende borgerforløb", men den sag er lige nu under politisk behandling.

Hos De kommunale Organisationers Sammenslutning (KOS), som Odense Lærerforening er en del af, er der ikke udelt optimisme. Sammenslutningen er bekymret for de udgifter, der er forbundet med det såkaldte „Sammenhængende borgerforløb".

KOS opfordrer i et brev byrådet til at finde de manglende midler uden at ramme børn, unge og ældre.

BRUG FOR INVESTERING

Også medarbejdersiden i det såkaldte forvaltningsudvalg har betænkninger, som er indskrevet i referatet fra B&U-udvalgets møde den 19. august 2018:

„Vi glæder os over at den samlede ramme er steget til over 3 mia. kr. og er stigende i perioden fra 2019-2022. Vi er dog også bekymrede om denne stigning kan matche de øgede krav, eksempelvis det stigende børnetal. Desuden skal der også tages højde for de besparelser der eventuelt skal findes i forbindelse med Sammenhængende Borgerforløb, samt Moderniserings- og Effektiviseringsprogrammet (MEP). Vi undrer os desuden over, at strategien med de tre særlige indsatser sprog, dannelse og tidlig indsats, ikke er synlig i budgettet."

Odense Lærerforenings formand, Anne-Mette Kæseler Jensen forventer, at Odense vil investere i folkeskolen.

– Odense prioriterer fortsat skoleområdet meget lavere end de øvrige store byer som København, Aarhus og Aalborg. Det kan ikke undgå at gå ud over kvaliteten i undervisningen.

– Det må være den politiske ambition at komme op fra bunden og på niveau med de øvrige byer, vi normalt sammenligner os med. Det skylder vi børnene i Odense.

DE SIDSTE 0,2 PROCENTPOINT

Det er stadig borgmester Peter Rahbæk Juels ambition at hente de sidste 0,2 procentpoint af skatteopskrivningen hjem. Dermed vil skatteopskrivningen hen over tre år samlet have nået 1 procentpoint.

Men det kræver, at andre kommuner sænker skatteprocenten, hvis Odense hæver sin.

BUDGET 2019

16. aug.	Byrådet blev præsenteret for økonomisk redegørelse.
5. sept.	Økonomiudvalget drøfter udkast til budget 2019.
19. sept.	Førstebehandling af budgetforslag i byrådet.
20.-21. sept.	De egentlige forhandlinger om budget 2019.
10. okt.	Budgetforliget ventes vedtaget

AKTUELT KVARTER

Naar man spurgte mig om, hvilken Methode jeg brugte, saaledes som Provsten gjorde, da han i sin Tid skulde undersøge den, saa sagde jeg , at vi havde egentlig ingen Methode, og naar der blev spurgt mig om Planen, saa svarede jeg, vi ingen havde.

Chresten Kold, Bogen om børneskolen, 1950

DEN BEDSTE LÆRER

„Men den bedste lærer er den, som er i stand til at gøre eleven til sin selvstændige efterfølger. Mimesis skal blive skabende efterligning. Og det kan naturligvis kun ske, hvis eleven er glad for sin lærer, ja, har fundet denne lærer som sin egen bedste lærer. Deraf kan man slutte, at den gode lærer former eleven, og at den gode elev vælger sin lærer, således at eleven former sig selv gennem valg af sin lærer."

Nu afdøde Peter Kemp
i artiklen „Den romantiske løgn", Information, 28. 4. 2005

EN IKEA-SKOLE

„Skolen er blevet fragmenteret i delopgaver – trivsel, kodning, projekter, skak, bevægelse, kreativitet – men uden en sammenhængende mening og fortælling. En „IKEA-skole", der kan levere moduler og skifte moduler ud alt efter samfundets behov og forventninger.

Men at skolen bærer en idé og almen mening glider ud af vores kollektive bevidsthed."

Prorektor Alexander von Oettingen
i Politikens „Skoleliv", 13. 6. 2018

AKTIVITETSKALENDER FOR FRAKTION 4 – 2018

SEPTEMBER	8.-11.	Fanøophold
SEPTEMBER	25.	kl. 14.30 besøger vi Odense Glasværk, Havnegade 13. Efter rundvisningen drikker vi kaffe et sted i nærheden.
OKTOBER	30.	Månedsmøde med bedemanden fra Kerteminde, Nils-Peter Holm.
NOVEMBER	27.	Juletur, hvor vi starter med at besøge Nordisk Films udstilling om Olsenbanden, hvorefter turen går til det julepyntede Tivoli med frokost i Grøften. *Tilmelding senest 1. november.*
DECEMBER	4.	Julemøde.

- De almindelige månedsmøder foregår på Skt. Klemensskolen med start kl. 15.15.
- Tilmelding senest fredagen før til Inge Krause tlf. *31951651* eller mail *ingekrause2003@yahoo.dk*
- Alle programmer for turene kan findes på OLF's hjemmeside under „Pensionister".

DE GODE ORD ER BLEVET STJÅLET

„I udgangspunktet er dannelse (Bildung på tysk) en betegnelse for den proces, hvor et menneske myndiggøres ved at vokse ind i et fællesskab, hvor det i udgangspunktet er underkastet normer og traditioner, som det siden kan bidrage til at vedligeholde og forny.

Dannelse er altså ikke bare noget med at kende til etikette og romanklassikere (selv om det ikke skader), men en bred proces, der kan foregå overalt, hvor mere erfarne hjælper mindre erfarne med at forstå sig selv som en del af en større sammenhæng (som barn i hjemmet, som lærling på værkstedet, som elev i skolen osv.).

Dannelse handler i bredeste forstand om at blive opmærksom på den verden, man er en del af, uden at spørge om det kan betale sig.

Desværre ser det ud til at være sidste udkald, hvis vi fortsat skal tale om dannelse på denne måde, for ordet er – ligesom de andre jeg har nævnt – truet af en voldsom instrumentalisering. (...)

Den stående risiko er, at dannelsen – som er et mål i sig selv – reduceres til en slags kompetence eller målstyret „synlig læring"."

Professor Svend Brinkmann
i Politiken, 26. 8. 2018

JO DA, SAGTENS!

„Onsdag klokken 7.59 og afdelingslederen kommer hen til mig: „Kristian, kan du ikke lige holde øje med 8.E også? Du har jo timen i 8.C i lokalet ved siden af næsten."

„Jo da, jeg kan sagtens undervise 52 elever i to forskellige fag i to forskellige lokaler – samtidig.""

Lærer Kristian Tage Hansen,
Twitter-opdatering, 22. 8. 2018

OAPSTER ER DET NYE HIPSTER

OAP står for Old Age Pensioners og beskriver den bevægelse i samfundet, hvor yngre mennesker genoptager deres bedsteforældres værdier og flytter ud af byerne for at leve det enkle liv og hygge med naboerne, mens børnene hjælper til og selv cykler i skole.

Alt For Damerne, 27. 8. 2018

KULTURKAMP FORKLÆDT SOM FORSKNING

„Men vi ved desværre også, at forældrene tillægger skolen mindre værdi og betydning i dag, end de gjorde tidligere.

Tilsyneladende ikke fordi skolen er blevet dårligere, men fordi den er blevet til skydeskive i en kulturkamp forklædt som forskning."

Professor Lars Qvortrup
i Politikens „Skoleliv", 23. 4. 2018

KONTROVERSIEL FORMAND FOR RÅDET FOR BØRNS LÆRING

„Det har tilsyneladende være sværere end som så at sammensætte formandskabet i Rådet for Børns Læring.

I hvert fald har regeringen i mere end et år arbejdet på at udpege det nye formandskab, der rådgiver regeringen om, hvad der fremmer kvalitet i folkeskolen og i vuggestuer og børnehaver.

Nu står det klart, at den nye formand bliver Charlotte Rønhof, der er tidligere underdirektør i Dansk Industri.

Charlotte Rønhof forlod DI i foråret og har i en lang årrække været erhvervslivets stemme i uddannelses- og forskningspolitikken."

Politikens „Skoleliv", 28. 6. 2018

DYRT AT NEDLÆGGE SMÅ SKOLER

„Erfaringerne indtil nu viser først og fremmest, at de stordriftsfordele, man havde forventet at opnå med skolesammenlægningerne, ikke er opnået. Når man ser på udgifterne per elev i de kommuner, der har reduceret antallet af folkeskoler sammenlignet med udgiftsudviklingen i de øvrige kommuner, så viser det sig klart, at udgifterne per elev er vokset stærkere i de kommuner, der har sammenlagt skoler til større skoleenheder."

Forskningschef Henrik Christoffersen
på tænketanken Cepos' hjemmeside 3. 5. 2018

Odense får strategi for dannelse

DANNELSE // Børn og unge skal ifølge B&U-forvaltningen dannes til fremtiden og arbejdsmarkedet ved at styrke fire karaktertræk. Der skal afholdes en årlig konference, to årlige møder for forældre og to årlige inspirationsmøder for medarbejdere. Kritisk pædagogik-lektor mener dog ikke, kommunen har forstået, hvad dannelse er.

Lektor Steen Nepper Larsen fra DPU mener ikke, at Odense Kommune har forstået et suk af, hvad dannelse er.

Dalumskolen har holdt emneuge i dannelsens tegn.

Heri kan man læse om kommunens dannelsesstrategi.

TEKST Erik Schmidt

Odense Kommune høstede stor opmærksomhed og ros for i april 2017 at sætte dannelsen på dagsordenen på et tidspunkt, hvor læringsmaksimeringen var gud.

På et stort anlagt møde i Odense Congress Center for 550 medarbejdere sagde rådkvinde Susanne Crawley blandt andet, at børn ikke skal gøres til produkter i jagten på vækst, og at PISA-faglighed ikke er tilstrækkelig.

B&U-direktør Poul Anthoniussen modererede forventningerne en smule, da han sagde: „Vi er en effektstyret kommune, og vi skal vise politikerne, hvad der kommer ud af bestræbelserne."

Siden har Odense Kommunes så offentliggjort et policypapir med titlen „Odenses børn og unge på dannelsesrejse. Politisk strategi for arbejdet med dannelse i Børn- og Ungeforvaltningen 2017-2021"

TIL LIVET OG ARBEJDSMARKEDET

I strategipapiret står der blandt andet, at når Børn- og Ungeudvalg er optaget af at få dannelse højere op på dagsordenen, er det i en erkendelse af, at de personlige og sociale kompetencer i en årrække har stået i skyggen af de faglige kompetencer.

„Vi ønsker at skabe rammerne for, at vores børn og unge vokser op som hele mennesker, der både kan mestre livet og det fremtidige arbejdsmarked", står der.

Børn- og Ungeudvalget ønsker ifølge papiret „at bidrage til vækstdagsordenen i Odense ved at understøtte udviklingen af de karaktertræk hos vores børn og unge, der ruster dem til den fremtid, de går i møde."

De fire karaktertræk, som forvaltningen har valgt er vedholdenhed, nysgerrighed, mod og medmenneskelighed.

Realiseringen af strategien skal blandt andet styrkes gennem afholdelse af en årlig konference, to årlige møder for forældre og to årlige inspirationsmøder for medarbejdere.

Forvaltningen forventer dermed, „at frafaldet fra ungdomsuddannelserne mindskes, og at flere unge får en uddannelse og senere også får fodfæste på arbejdsmarkedet".

På flere skoler har man allerede haft arrangementer, der refererer til dannelsesstrategien.

På Dalumskolen har man afholdt en fællesuge med dannelsestema, og på Agedrup Skole har lærere og pædagoger tilbragt „et pædagogisk døgn" i Kerteminde med drøftelser om bl.a. dannelse.

KOMMUNEN HAR IKKE FORSTÅET NOGET

Steen Nepper Larsen, der er lektor på Danmarks Pædagogiske Institut og forfatter til blandt andet en lille bog om dannelse, finder strategipapiret meget problematisk.

– Hensigtserklæringerne ligner grangiveligt positiveringssirup, og de fremstår uden modsætninger og dilemmaer.

– Det undrer det mig, at det ikke synes at interessere „kommunen" at trække på de sidste 200-300 års rige dannelsestænkning i ind- og udland.

– Det er forstemmende at se, at der både opstilles en tåbelig modsætning mellem faglig viden og livsmestring og mellem tænkning og behovsmodulering.

Steen Nepper Larsen ser dannelsen som autonomi, frihed og viljen til og muligheden for at øve sig uden angst. Som en eksperimenterende virksomhed og en livslang og endeløs perfektioneringsjagt, der kan give eksistentiel fylde og også styrke til at sige nej til urimelig magtudfoldelse.

– Dannelse er et overindividuelt, fællesskabsinitierende og samfundskritisk anliggende ... alt dette demonstrerer Odense Kommune desværre, at de ikke har begrebet et suk af.

POST B
PP DANMARK

DET INDRE MARKED

Dennis Vikkelsø
Bagsideredaktør
dvn@odense.dk

Kommune parlør

MENIGMANDS GUIDE TIL KOMMUNESPROG

Verber afledt af substantiver

En helt særlig kommunegenre er substantiver, der formes om til verber.

Her et par uskønne eksempler:

DRIFT – at drifte

VÆKST – at vække

FÆLLESSKAB – at fællesskabe

KONTRAKT – at kontrakte

PROCES – at processe

SAMSKABELSE – at samskabe

TOVHOLDER – at tovholde

Ups...

Det orner sig nok, når det bare bliver skildtet!

Billige skidt!

Mellemrumspotentiale

Der skal lyde en alarm, når vi møder begrebet „mellemrumspotentiale".

Mellemrumspotentiale er et New public management-udtryk for dét uudnyttede effektpotentiale, der ligger mellem de såkaldte produktive tidspunkter i en arbejdsdag.

I en lærerverden kunne det for eksempel være den arbejdstid, der ligger mellem lærerens undervisning. Dér ligger et uudnyttet og ineffektivt mellemrum, kunne en arbejdsgiver tænke.

Betyder det så, at der skal opsættes computere på toiletterne, så forældre-intra lige kan opdateres, hvis man alligevel har et længere toiletbesøg?

Nyt piktogram: Endelig et toiletrum for mig og min enorme penis!

Odense Lærerforening
Klaregade 19, 2. sal
5000 Odense C
Tlf. 6612 6890
082@dlf.org
Odenselaererforening.dk

Claus Holm Thomsen
Chefkonsulent

Bo Tryggedsson
Konsulent

Tine Skov Hansen
Sekretær

Mette Lund Kieler
Sekretær